

Statnett SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 19.03.2019
Vår ref.: 201200883-66
Arkiv: 611
Deres dato: 08.11.2018
Deres ref.: IFS/Grete Klavenes

Saksbehandler:
Lars Hagvaag Seim
22959874/lhs@nve.no

Ombygging av Mauranger transformatorstasjon. Oversendelse av tillatelse

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i dag gitt Statnett SF tillatelse til å bygge om Mauranger transformatorstasjon i Kvinnherad kommune i Hordaland fylke.

Vedlagt oversendes NVEs tillatelse (anleggskonsesjon). Dokumentene er også å finne på www.nve.no/kraftledninger.

Denne tillatelsen kan påklages, se opplysninger i konsesjonsdokumentet. Eventuelle klager vil bli sendt Statnett til uttalelse før saken legges fram for Olje- og energidepartementet.

Bakgrunn

I Mauranger transformatorstasjon driver Statnett i dag en treviklingstransformator T3 med ytelse 80/70/15 MVA og omsetning 300/66/22 kV. Statnett SF fikk den 24.04.2014 anleggskonsesjon (NVE ref. 201200883-28/201202035-27) for å skifte ut transformator T3 med en ny omkoblebar transformator med ytelse 200 MVA og omsetning 300(420)/66(132). Statnett fikk videre tillatelse til å installere en ny omkoblebar transformator (T4) med ytelse 50 MVA og omsetning 66(132)/22 kV, samt å bygge og drive et nytt utendørs, luftisolert 132 kV koblingsanlegg med tre bryterfelt og én samleskinne. NVE begrunnet vedtaket med at økt transformeringsytelse er nødvendig for å sikre tilstrekkelig nettkapasitet for innmating av ny, planlagt kraftproduksjon i Jondal og Kvinnherad.

NVE ga Statnett den 08.06.2017 tillatelse til å utsette idriftsettelsen av nettanlegget til senest 31.01.2021 (NVE ref. 201202035-39). Statnett begrunnet utsettelsen med at det på daværende tidspunkt ennå ikke var tatt investeringsbeslutning for bygging av konsesjonsgitte kraftverk i Jondal og Kvinnherad. Økt transformering i Mauranger stasjon er tett knyttet til oppgradering av 66 kV-ledningen Mauranger–Jukla–Eidesfossen og utbygging av ny kraftproduksjon i Jondal. Realisering av disse prosjektene er en forutsetning for at det er samfunnsmessig rasjonelt å gjennomføre oppgraderingene i Mauranger stasjon.

Endringssøknad

Under Statnetts planlegging av tiltakene ble det klart at den konsesjonsgitte løsningen av 24.04.2014 ikke var en teknisk optimal løsning, særlig med hensyn til innføring av den nye 66(132) kV-ledningen

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

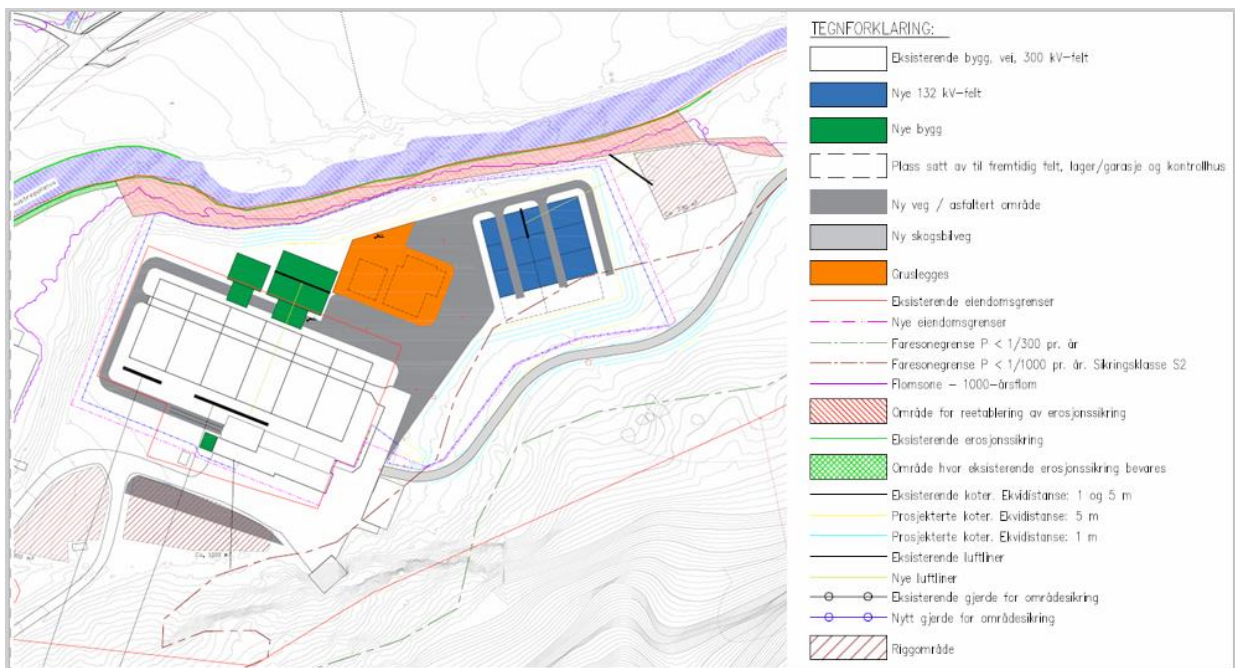
Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Mauranger–Jukla–Eidesfossen. Den 08.11.2018 søkte derfor Statnett om å gjennomføre endringer i den opprinnelig konsesjonsgitte stasjonsløsningen. I hovedtrekk består endringene av følgende:

- Flytting av de to nye transformatorene T3 og T4 fra sør til nord for dagens 300 kV koblingsanlegg
- Det nye 66 (132) kV-koblingsanlegget etableres på nytt areal nord for dagens stasjonsområde. Dette tilrettelegger for innføring av ny 66 (132) kV-ledning Mauranger–Jukla–Eidesfossen fra nord
- Ombygging av kontrollanlegget og utvidelse av eksisterende kontrollhus med 22 m²
- Bygging av en ca. 23 meter lang ny tilkomstvei til stasjonsområdet
- Bygging av en ca. 230 meter lang ny skogsbilvei forbi stasjonsområdet

I sammenheng med dette ønsket Statnett også å utbedre den eksisterende flom- og erosjonssikringen for transformatorstasjonen mot Austrepollelva. Samtidig søkte Statnett om å fjerne diverse elektriske anlegg, en landingsplass for helikopter på Statkraft sin eiendom, samt Statkrafts lager- og garasjebygg som står like ved landingsplassen.

Alle tiltakene er begrenset til eiendommer tilhørende enten Statnett eller Statkraft.

Figur 1: Situasjonsskisse av Mauranger transformatorstasjon med omsøkte endringer og faresonegrenser for steinsprang.

NVEs behandling av søknaden

NVE sendte søknaden på offentlig høring den 12.11.2018. Høringsfristen ble satt til 10.12.2018.

Følgende instanser fikk søknaden på høring: BKK Nett AS, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) - Region Vest, Fylkesmannen i Hordaland, Haugaland Kraft Nett AS, Hordaland fylkeskommune, Kvinnherad kommune og Statkraft AS.

Høringen av søknaden ble kunngjort én gang i uke 48 i Kvinnheringen, Hardanger Folkeblad og Norsk lysingsblad. NVE mottok fem uttalelser til søknaden. De er sammenfattet nedenfor.

Innkommne høringsuttalelser

Statkraft Energi AS (10.12.2018) har i sin uttalelse flere merknader til søknaden. De understreker at det de anfører på ingen måte er uttømmende, og dersom det oppstår andre forhold som kan påføre Statkraft kostnader eller ulemper, forventer de at dette kompenseres fullt ut.

Generelt ønsker Statkraft at partene før anleggsstart tar en gjennomgang av det totale ekstra arealbehovet ombyggingen av Mauranger stasjon utløser. Statkraft understreker at helikopterplassen ved garasje/miljøbygget må erstattes, og at de ønsker en ny helikopterplass med tilhørende drivstofflager plassert mellom Statkrafts verksted/administrasjonsbygg og Austrepollva. Den nøyaktige plasseringen må avklares mellom partene. Ny helikopterplass må opparbeides og ferdigstilles før Statnett tar området ved dagens helikopterplass i bruk. Statkraft ønsker videre at garasje/miljøbygget/uteområdet må erstattes på samme måte. I erstatningen må Statnett ta høyde for tømning, flytting og mellomlagring av utstyr og materiell som er lagret der i dag. Statnett må ta alle kostnader med riving, transport og deponering av avfall. Statkraft skriver at de har et areal for søppelcontainere. Dette arealet må også erstattes og arealet må asfalteres.

Statkraft minner om at det er etablert et privat vannforsyningsanlegg for beboere ved Austrepollen. Statkrafts og Statnetts anlegg er tilknyttet dette anlegget for forsyning av sanitærvann og drikkevann. Dersom Statnetts omsøkte tiltak er i konflikt med vannforsyningsanlegg, må partene inngå en avtale som sikrer at Statnett bærer alle kostnader dersom det på et senere tidspunkt blir nødvendig å flytte anlegget pga. Statnetts tiltak. Det er viktig at vannkilden sikres mot forurensning i driftsfasen og under Statnetts anleggsarbeid.

Statkraft ønsker uhindret tilgang til tippområdet, og veien som etableres må ha en standard som muliggjør utkjøring av lagrete masser. Dersom nye veier og bygg forårsaker problemer for avledning av bekker og drenasjevann på området, må det reetableres nye grøfter og rør med nødvendig kapasitet, slik at dette også fungerer i en flomsituasjon. Nye veier må etableres slik at det ikke gir urimelige ulemper for Statkraft eller andre brukere i ettertid.

Statkraft registrerer at det i søknaden er foreslått å plassere kontor- og brakkerigg ved siden av Statkrafts administrasjonsbygg. En slik plassering må skje i tett dialog med Statkraft og tilpasses Statkrafts aktiviteter. Parkering, AV-anlegg og strømtilknytning må avklares særskilt. Statkraft vurderer området på høyre side av innkjørselen til Mauranger kraftverk som en mulig alternativ plassering av kontor- og brakkerigg. Et tredje alternativ er området ved elvemunningen til Austrepollva. I forbindelse med bygging av Folgefonn- og Jondaltunellene ble dette området benyttet, og det er klargjort med hensyn til strøm, vann, tilkomst og grunnarbeid.

Videre understreker Statkraft at utrykningskjøretøy og Statkrafts personell til enhver tid må ha uhindret adgang til Statkrafts anlegg. Områder som tas i bruk til lager og parkering må opparbeides og asfalteres.

Statkraft har ingen innvendinger mot de foreslåtte erosjons- og flomsikringstiltakene ved Austrepollva. De forutsetter at arbeidet blir utført etter en plan som er godkjent av NVE, og at arbeidet utføres av kompetent personell med riktig materiell.

Statkraft forutsetter at Statnett dekker alle kostnader dersom omlegging av 66 (132) kV-anlegget medfører endringer eller inngrep i Statkrafts øvrige tekniske anlegg. Videre forutsetter Statkraft at det før anleggsstart inngås en avtale mellom Statnett og Statkraft som regulerer fordeling av oppgaver, ansvar, kostnader, erstatninger og kjøp av areal knyttet til det omsøkte tiltaket.

Statnetts kommentar (14.01.2019): Statnett bekrefter at de vil inngå avtale med Statkraft som skal dekke det økonomiske tapet og eventuelle praktiske vanskeligheter som følge av konsesjonen. Detaljer knyttet til innholdet i en slik avtale skal avklares mellom partene.

Hordaland fylkeskommune/v Fylkeskonservatoren (11.12.2018) skriver i sin uttalelse at Fylkeskonservatoren i august 2015 befarte stasjonsområdet og arealet som vil påvirkes av den planlagte oppgraderingen av 66 (132) kV-ledningen Mauranger–Jukla–Eidesfossen. Fylkeskonservatoren konstaterer at området rundt Mauranger kraftstasjon i stor grad er påvirket av eksisterende anlegg. Det ser ikke ut til å være noe potensial for funn av automatisk fredete kulturminner eller andre verneverdige kulturminner. De planlagte tiltakene er innenfor et område som allerede er påvirket av utbygging av stasjonsområdet. De ber likevel om at anleggsarbeidet blir utført så skånsomt mulig med hensyn til kulturlandskapet i større målestokk, spesielt flom- og erosjonssikring langs Austrepollelva. De viser for øvrig til Fylkeskonservatorens svar til Statnett i e-post av 18.09.2018 vedrørende kulturminneinteresser i forbindelse med ombyggingen.

Statnetts kommentar (14.01.2019): Statnett har utarbeidet en håndbok i terrengbehandling som ligger som kravdokument til entreprenør. Denne beskriver prinsipper for anleggsarbeid og terrengbehandling. I utførelsen vil Statnett spesielt gjøre entreprenør oppmerksom på det omkringliggende kulturlandskapet.

Fylkesmannen i Hordaland (Fylkesmannen i Vestland fra 01.01.2019) (19.12.2018) har vurdert planene om flom- og erosjonssikring ved Austrepollelva nedenfor transformatorstasjonen. Med henvisning til forskrift om fysiske tiltak i vassdrag anbefaler Fylkesmannen at erosjonssikringen bør trekkes lengst mulig bort fra elvebredden. Dersom dette ikke lar seg gjøre, bør det benyttes ru steinsetting/steinutlegg, eller man bør plastre og legge naturtypisk stein og substrat foran og på plastringsfoten. Fylkesmannen understreker at det er viktig å ta hensyn til anadrom fisk i vassdraget. Anleggsarbeidet bør derfor gjennomføres på i perioden juni–september, på tidspunkt når det ikke ligger yngel/grus i vassdraget. Fylkesmannen viser for øvrig til rapporten «Mer miljøvennlige erosjonssikringstiltak» fra 2007. Uni Research: Notat 3/2007 Mer miljøvennlige erosjonssikringstiltak.

Statnetts kommentar (14.01.2019): Aktuelle tiltak og hensyn vil innarbeides i miljø-, transport- og anleggsplanen for tiltaket.

Sverre Øvsthus (21.11.2018) er grunneier av gnr. 57, bnr. 4 i Austrepollen. Han informerer om at han har veirett forbi det aktuelle tiltaksområdet som stammer fra utskiftingen i ca. 1918. Øvsthus ber om at Statnett tar hensyn til denne veiretten slik at den fremdeles kan benyttes. Når det gjelder flomsikring i Austrepollelva, bør det også lages dammer slik det ble vedtatt i skjønnet på 1970-tallet. Slik kan fisk gyte og overleve ved flom. Han mener elva helst skulle vært ryddet helt inne i Botn/Lonelidalen, der elva henter mest stein. Øvsthus mener at det spesielt i 2018 har gått mange ras like ved elva. Han mener også at det burde settes krav om minstevassføring i Austrepollelva.

Statnetts kommentar (14.01.2019): Ved ombygging av Mauranger transformatorstasjon vil Statnett sikre at veiretten blir ivaretatt. Når det gjelder flomsikringen i Austrepollelva, så gjør Statnett bare nødvendige tiltak for å sikre transformatorstasjonen mot erosjon knyttet til en 1000-års flom. Dette gjør de ved å bygge om deler av eksisterende sikring. Statnett er ikke regulant, og har ingen påvirkningskraft vedr. vannføring i Austrepollelva.

Gaute Bondhus (08.12.2018) er grunneier av gnr. 57, bnr. 5 og ber om at veiretten hans innover dalen blir ivaretatt. Han viser til tidligere kontakt med Haugaland Kraft Nett som bekrefter at skulle ta det med i avtalen knyttet til deres ledning. Bondhus ber videre om at gjerder og grind blir satt opp igjen etter endt anleggsperiode. Gjerdet tilhører Statkraft og ble oppsatt etter en muntlig avtale om beiteområder i

nærheten av Mauranger kraftstasjon. På den asfalterte veien har Statkraft satt opp en elektrisk bom som Bondhus har fjernkontroll til. Dersom det er planer om ny elektrisk bom på veien innover dalen, ber Bondhus om at han får en fjernkontroll til denne. Han viser for øvrig til et vedlagt brev om veiretten som han tidligere har sendt til Statkraft.

Statnetts kommentar (14.01.2019): *Ved ombygging av Mauranger transformatorstasjon vil Statnett sikre at veiretten blir ivarettatt. Den nye veien vil erstatte veien som går gjennom anlegget, og grind og gjerde vil bli satt opp etter avslutning av anleggsarbeidene.*

NVEs merknader til søknaden

NVE har under behandlingen av søknaden etterspurt tilleggsopplysninger i forbindelse med vurdering av skredfare i søknaden. Dette gjelder spesielt vurdering av risiko for snøskred på begge sider av dalføret hvor Mauranger transformatorstasjon er lokalisert. Statnett har i den forbindelse oversendt NVE rapportene «Mauranger kraftstasjon, Kvinnherad – Befaringsrapport» (2014) og «Geoteknisk vurdering Mauranger» (2018) utarbeidet av Norges geotekniske institutt (NGI) på oppdrag fra Statnett. NGI har også på vegne Statnett gjort utdypende vurderinger av snøskredfaren i området. Dette er nærmere redegjort for under i NVEs vurdering av søknaden.

NVE hadde for øvrig merknader til den skisserte utføringen av flom- og erosjonssikringstiltak ved Austrepollelva. I et møte mellom NVE og Statnett den 17.01.2019 redegjorde Statnett for de planlagte sikringstiltakene. Etter denne mer detaljerte redegjørelsen var NVE enig i at de planlagte sikringstiltakene likevel var hensiktsmessig teknisk utformet.

NVEs vurdering av søknaden

Vurdering av skredfare

På oppdrag fra Statnett befarte Norges Geotekniske Institutt (NGI) i 2014 tiltaksområdet for å kartlegge reell naturfare. Den 06.02.2019 oversendte Statnett NGIs innledende vurderinger i form av befaringsrapporten «Mauranger kraftstasjon, Kvinnherad – Befaringsrapport» fra 2014. Den 15.02.2019 oversendte Statnett i tillegg NGI-rapporten «Geoteknisk vurdering Mauranger» fra 2018. Rapporten inneholder geotekniske stabilitetsvurderinger og steinsprangmodellering.

Statnett har lagt til grunn at skredsikkerhetsklasse S2 etter byggteknisk forskrift (TEK10/TEK17) er tilstrekkelig for transformatorstasjonen i driftsfasen. Klasse S2 forutsetter at sannsynligheten for skred er maksimalt 1/1000 per år. NGI er enig med Statnett i at dette sikringsnivået er tilstrekkelig for anlegget.

Med hensyn til transformatorstasjonens viktighet for kraftforsyningen i området, er det etter NVEs vurdering nødvendig at transformatorstasjonen minst tilfredsstillende en årlig sannsynlighet på 1/1000. Eventuelle sikringstiltak som øker sikkerhetsnivået ytterligere, må vurderes opp mot kostnader ved slike tiltak og konsekvensene av at stasjonen rammes av en skredhendelse. Statnett og NGI har ikke gjort en vurdering av faresonegrenser for sikkerhetsklasse S3 (skredsannsynlighet maksimalt 1/5000 per år) og hvilke sikringstiltak som må til for å oppnå dette nivået. NVE stiller seg imidlertid bak Statnetts og NGIs vurderinger, og er enig i at årlig sannsynlighet på 1/1000 gir tilstrekkelig skredsikkerhet for denne stasjonen.

Steinsprang

I befaringsrapporten fra 2014 har NGI vurdert faresonegrenser for steinsprang, som vist i figur 1. Deler av det inngjerdede stasjonsområdet befinner seg innenfor faresonegrensen 1/1000 per år for steinsprang, mens det nye 132 kV koblingsanlegget er planlagt plassert like utenfor faresonegrensen. På sikt kan det være behov for å utvide koblingsanlegget i sydlig retning for å gjøre plass til et nytt 132 kV-bryterfelt

for en eventuelt ny avgang mot Odda. Ved en utvidelse vil deler av det nye feltet befinne seg innenfor farsonегrensen. For å sikre et fremtidig bryterfelt vurderer NGI at det bør bygges en ca. 100 meter lang skredvoll sør for stasjonsområdet. Med dette tiltaket vil også et fremtidig bryterfelt befinne seg utenfor faresoneгrensen. NGI estimerer kostnaden for en sikringsvoll til ca. 4,3 mill. kr med 30 % usikkerhet. Kostnadsestimatet baserer seg på bruk av stedlige masser, og at massene er drenerende og bæredyktige.

NVE slår fast at deler av det inngjerdede stasjonsområdet vil være utsatt for steinsprang med en årlig sannsynlighet over 1/1000. Siden koblingsanlegget befinner seg utenfor dette området, vurderer NVE at det ikke er nødvendig å stille vilkår om kostbare sikringstiltak mot steinsprang. Dersom koblingsanlegget i fremtiden skal utvides sørover med enda et bryterfelt, vurderer NVE at det bør innføres sikringstiltak som sikrer at koblingsanlegget ikke utsettes for steinsprang med årlig sannsynlighet over 1/1000. Etablering av et nytt bryterfelt er en konsesjonspliktig endring, og sikringstiltak vil behandles av NVE i forbindelse med konsesjonsbehandlingen.

Snøskred

Ifølge NGIs befaringsrapport av 2014 er store deler av skråningen på sørsiden av stasjonsområdet skogdekket opp til ca. 675–750 moh. Øvre del av fjellsiden oppunder toppen er bratt. På svabergpartiene ca. 225–300 moh. vil snø kunne samle seg. Skred vil løsne hyppig fra de bratte skråningene, men skredene vil være små og stoppe i skogen ovenfor anlegget. Snøskred kan også løsne fra den øvre delen av Øvrehusknotten. Et eventuelt skred som løsner herfra vil pga. topografiske forhold ikke få retning mot det nye anlegget. I søknaden antyder Statnett at det er viktig at skogen ovenfor stasjonen bevares med tanke på sikring mot snøskred.

NVE mente at vurderingene av snøskredfare var noe uklart beskrevet i konsesjonssøknaden og i NGIs rapporter (2014 og 2018). NVE etterspurte derfor en vurdering av risikoen for at større snøskred fra nordsiden av dalen når frem til stasjonsområdet. I tillegg ønsket NVE en grundigere vurdering av hvilken betydning den nevnte skogen har for skredfare på sørsiden av dalen, og hvilke konsekvenser snøskred fra dette området vil ha for anlegget dersom skogen ikke var der. NVE ba også Statnett vurdere tiltak som sikrer at skogen blir stående som i dag dersom den er nødvendig for å ivareta tilstrekkelig sikkerhet.

NGI informerer i e-post av 12.2.2019 at skred fra nordsiden ikke vil nå frem til anlegget, men stoppe i Austrepollelva. I en e-post av 27.02.2019, videreformidlet av Statnett, utdyper NGI sin vurdering av snøskred fra sørsiden av dalen. På bakgrunn av beregninger vurderer NGI at sjeldne snøskredhendelser (1/1000 og 1/5000) vil kunne nå frem til det eksisterende og planlagte anlegget dersom skogen fjernes. Den planlagte skredvollen for sikring mot steinsprang (ved etablering av et ekstra 132 kV-bryterfelt) vil ikke sikre det eksisterende anlegget mot snøskred av denne størrelsen. NGI anbefaler derfor at skogen ivaretas i fjellsiden over anlegget, og identifiserer to områder hvor det er spesielt viktig at skogen ikke fjernes.

Etter NVEs vurdering er det nødvendig at Statnett gjennomfører tiltak som forebygger snøskredfare ned mot stasjonsområdet. NVE stiller vilkår om dette i den nye konsesjonen. Dette kan eksempelvis skje ved at Statnett sikrer at de nevnte skogsområdene ivaretas gjennom en minnelig avtale med grunneier(e) av skogsområdene.

Erosjons- og flomsikringstiltak ved Austrepollelva

Sikkerhetsklasse for flom

Av tilgjengelig dokumentasjon fremgår det at det ble gjennomført erosjon- og flomforebyggingstiltak ved Austrepollelva på midten av 1970-tallet. Statnett ønsker å bevare deler av den eksisterende

sikringen, samtidig som sikringen i nærheten av nye transformatorsjakter og nytt koblingsanlegg utbedres.

Statnett vurderer at sannsynligheten for at stasjonen utsettes for flom ikke må overstige 1/1000 per år, noe som tilsvarer flomfareklasse F3 i henhold til TEK10/TEK17. NGI støtter Statnetts vurdering i sin befaringsrapport fra 2014.

I flomsituasjoner oppstår det ofte erosjon av elvebredden og ikke nødvendigvis oversvømmelse. TEK17 krever at avstanden mellom bygget og elv skal være minst 20 meter, men den kan være mindre dersom elvekanten er erosjonssikret. Statnett har i samråd med NGI vurdert at det er nødvendig å utbedre eksisterende erosjonssikring og forlenge sikringen langs foten av fyllingen forbi ny plassering transformatorene T3 og T4.

NVE er enig i at årlig sannsynlighet på 1/1000 er et hensiktsmessig sikringsnivå når det gjelder flomfare. NVE hadde merknader til planlagte flom- og erosjonssikringstiltak slik det var beskrevet i søknaden. I et møte mellom NVE og Statnett den 17.01.2019 redegjorde Statnett for disse tiltakene i detalj. Det kom frem at tiltakene var noe upresist beskrevet i søknaden, og etter Statnetts redegjørelse var NVE enig med Statnett om at tiltakene var teknisk forsvarlige.

Virkninger for miljø og naturmangfold i og ved Austrepollelva

I sin høringsuttalelse understreker Fylkesmannen at det er viktig å ta hensyn til anadrom fisk i vassdraget, og ber om at anleggsarbeidet utføres i perioden juni–september, på tidspunkt da det ikke er yngel i vassdraget. Fylkesmannen i Vestland viser videre til notatet «Mer miljøvennlige erosjonssikringstiltak» utarbeidet av Uni Research på oppdrag Fylkesmannen i Sogn og Fjordane (2007).

NVE kjenner ikke til at Austrepollelva har egen laksebestand, men elva har en sjørretbestand. Denne gyter på høsten, og fremover på vinteren vil dette ligge rogn i elva. Rognen kan enten bli direkte påvirket av gravearbeidet, eller den kan ødelegges ved at sedimenter flytter seg nedover elva og begrenser oksygentilgangen. Den første tiden etter klekking vil også yngelen holde seg nede i elvebunnen og være sårbar for påvirkning. NVE er enig Fylkesmannens vurdering om at det bør tas hensyn til anadrom fisk.

NVE vil i konsesjonen stille krav om at Statnett i miljø-, transport- og anleggsplanen beskriver og drøfter gjennomføringen av flom- og erosjonssikringstiltakene med hensyn til miljøvirkninger og anadrom fisk i vassdraget. Notatet «Mer miljøvennlige erosjonssikringstiltak» (2007) skal benyttes i arbeidet.

Etter NVEs vurdering trenger ikke tiltaket å behandles av NVE etter vannressursloven. Dette gjør imidlertid at Statnett må avklare om tiltaket må behandles av Fylkesmannen i Vestland etter vannressursloven § 11 (kantvegetasjon) og etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag med hjemmel i laks- og innlandsfiskeloven § 7.

NVE minner for øvrig om at vannressursloven har flere alminnelige regler om vassdrag. Disse er gitt i vannressursloven kapittel 2, og gjelder for alle tiltak i vassdrag. NVE viser særlig til vannressurslova § 5: Vassdragstiltak skal planlegges og gjennomføres slik at de er til minst mulig skade og ulempe for allmenne og private interesser.

NVE minner om at dersom planen blir endret eller det viser seg at allmenne interesser kan bli påvirket av tiltaket, kan dette utløse konsesjonsplikt, jf. vannressursloven § 8. Planen må i så fall sendes til NVE for ny vurdering. Ved utførte tiltak som er konsesjonspliktige etter vannressurslova vil NVE med

hjemmel i vassressursloven § 59 vurdere pålegg om retting. Iverksetting av konsesjonspliktige tiltak uten nødvendig tillatelse er straffart etter vassressurslova § 63.

Tiltakshaver må videre avklare forhold til de private interessene som eventuelt blir skadelidende som følge av tiltaket. Det er tiltakshaver som er ansvarlig for eventuelle skader og ulemper for private interesser som følger av tiltaket.

Teknisk og økonomisk vurdering

I konsesjonssøknaden fra 2012, som lå til grunn for NVEs konsesjonsvedtak av 24.04.2014, er totalkostnaden for de konsesjonsgitte tiltakene anslått til ca. 90 mill. kr. Statnett anslår nå totalkostnaden til mellom 131–151 mill.kr. Dette innebærer en kostnadsøkning selv om man tar hensyn til prisveksten i perioden.

NVE konstaterer at den opprinnelige konsesjonsgitte løsningen ville gitt en rekke tekniske utfordringer, særlig på grunn av at den nye 66 (132) kV-ledningen Mauranger–Jukla–Eidesfossen må tilknyttes stasjonen fra nord. Dagens ledning innføres fra sør. Dette var ikke kjent da NVE ga konsesjon til nye nettanlegg i stasjonen i 2014. Etablering av det nye 66 (132) kV-koblingsanlegg på et nytt areal og flytting av transformatorene gjør at flom- og erosjonssikringen av Austrepollelva må utbedres. Det bidrar ytterligere til de økte investeringskostnadene.

Under planleggingen av ombyggingen ble det klart at det nye 132 kV-koblingsanlegget var planlagt der Haugaland Kraft Nett hadde planlagt å plassere ny endemast for den nye 66(132) kV-ledningen Mauranger–Jukla–Eidesfossen. I en e-post til NVE av 04.01.2019 skriver Haugaland Kraft Nett at de i dialog med Statnett har gjort noen mindre tilpasninger slik det vil være plass til endemasten like nord-øst for koblingsanlegget.

Etter NVEs vurdering legger den nye stasjonsløsningen til rette for en rasjonell nettutvikling i området. NVE legger til grunn at de omsøkte tiltakene er nødvendige for å gi tilstrekkelig nettkapasitet til ny kraftproduksjon i Jondal og Kvinnherad, og for å muliggjøre tilknytning av den nye 66 (132) kV-ledningen Mauranger–Jukla–Eidesfossen. Videre legger NVE til grunn at det er tatt investeringsbeslutning for bygging av Herand kraftverk (24 MW), og at de konsesjonsgitte 66(132) kV-ledningene Mauranger–Jukla–Eidesfossen og Eidesfossen–Herand er under planlegging. NVE viser for øvrig til våre vurderinger av søknad om økt transformeringsytelse i Mauranger stasjon i konsesjonsvedtaket av 24.04.2014 (NVE ref. 201202035-26).

Virksomheter for miljø og naturmangfold

Området rundt Mauranger kraft- og transformatorstasjon er i stor grad påvirket av utbygging av stasjonsområdet. Ombyggingen berører i liten grad nye arealer og det er ikke registrert kjente rødlistearter, prioriterte arter eller utvalgte naturtyper. NVE mener tiltaket ikke vil ha betydning for forvaltningsmål for naturtyper, arter og økosystemer, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 55. NVE vil derfor ikke gjøre en nærmere vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12, utover det som er omtalt over i NVEs vurdering av erosjons- og flomsikringstiltak ved Austrepollelva.

Visuelle virkninger og virkninger for private og allmenne interesser

NVE har ikke mottatt høringsuttalelser fra naboer eller gjenboere til stasjonen som har merknader til nye visuelle virkninger av det omsøkte tiltaket. Etter NVEs vurdering vil de omsøkte endringene ikke medføre vesentlige nye visuelle virkninger for naboer og gjenboere sammenlignet med dagens situasjon. NVE legger til grunn at Statnett sikrer at veiretten til Sverre Øvsthus og Gaute Bondhus ivaretas, slik at disse kan bruke de samme områdene øst for stasjonen som i dag.

Virkninger for kulturmiljø- og kulturminner

Hordaland fylkeskommune skriver i sin uttalelse at fylkeskonservatoren i august 2015 befarte stasjonsområdet og arealet som vil påvirkes av den planlagte oppgraderingen av 66 (132) kV-ledningen Mauranger–Jukla–Eidesfossen. Fylkeskonservatoren konstaterer at området rundt Mauranger kraftstasjon i stor grad er påvirket av eksisterende anlegg. NVE legger til grunn fylkeskommunens vurdering av at det ikke ser ut til å være potensial for funn av automatisk fredete kulturminner eller andre verneverdige kulturminner i området.

NVE minner om at dersom det under anleggsarbeidet likevel skulle vise seg at kulturminner kan påvirkes, så skal Hordaland fylkeskommune v/fylkeskonservatoren underrettes og arbeidet stanses i den utstrekning det kan berøre kulturminnet.

Forholdet til Statkraft AS sine anlegg

NVE registrerer at Statkraft i sin høringsuttalelse har en rekke merknader til søknaden. Etter NVEs forståelse har Statnett en tett dialog med Statkraft om planlegging av ombyggingen og anleggsarbeidene. NVE forutsetter at Statnett og Statkraft før anleggsstart inngår en privatrettslig avtale som regulerer fordeling av oppgaver, ansvar, kostnader, erstatninger og kjøp av areal knyttet til det omsøkte tiltaket.

Oppsummering og konklusjon

Det er i hovedsak utbygging av ny kraftproduksjon i Jondal og Kvinnherad som utløser behovet for økt transformeringkapasitet i Mauranger transformatorstasjon. NVE konstaterer at den opprinnelige konsesjonsgitte løsningen fra 2014 ville gitt en rekke tekniske utfordringer, særlig på grunn av at den nye, konsesjonsgitte 66 (132) kV-ledningen Mauranger–Jukla–Eidesfossen må tilknyttes stasjonen fra nord. Dette var ikke kjent da NVE ga Statnett tillatelse til øke transformeringkapasiteten i 2014. NVE legger til grunn at den omsøkte ombyggingen er nødvendig for å gi tilstrekkelig nettkapasitet til ny kraftproduksjon i Jondal og Kvinnherad, og for å muliggjøre tilknytning av den nye 66 (132) kV-ledningen Mauranger–Jukla–Eidesfossen. NVE mener den nye stasjonsløsningen legger til rette for en rasjonell nettutvikling i området.

I forbindelse med ombyggingen er det etter NVEs vurdering nødvendig at Statnett gjennomfører tiltak som forebygger snøskredfaren ned mot stasjonsområdet. Videre mener NVE at de omsøkte flom- og erosjonssikringstiltakene gir tilstrekkelig sikkerhet for Mauranger transformatorstasjon. NVE stiller imidlertid krav om at Statnett må utarbeide en miljø-, transport- og anleggsplan som skal godkjennes av NVE før anleggsstart. I planen skal Statnett særskilt beskrive og drøfte flom- og erosjonssikringstiltakene med hensyn til miljøvirkninger og anadrom fisk i vassdraget.

NVE vurderer at de omsøkte endringene ikke medføre vesentlige nye visuelle virkninger for naboer og gjenboere sammenlignet med dagens situasjon. NVE legger til grunn at Statnett sikrer at dagens veirettigheter for utvalgte privatpersoner videreføres, slik at disse kan bruke de samme områdene øst for stasjonen som i dag. NVE legger også til grunn at Statnett og Statkraft før anleggsstart inngår en privatrettslig avtale som regulerer fordeling av oppgaver, ansvar, kostnader, erstatninger og kjøp av areal i forbindelse med ombyggingen.

Konklusjon

NVE gir i medhold av energiloven § 3-1 Statnett tillatelse til å gjennomføre de omsøkte endringene i Mauranger transformatorstasjon (se NVE-ref. 201200883-75). Punkt 2 i anleggskonsesjon meddelt Statnett den 24.04.2014 (NVE ref. 201200883-28/201202035-27) bortfaller herved.

Orientering av grunneiere/rettighetshavere, naboer og gjenboere

Vedlagt følger et brev med underretning om vedtakene. NVE ber om at dette så snart som mulig blir sendt til berørte grunneiere/rettighetshavere, naboer og gjenboere. Naboeiendommer er eiendom som har felles grense med den tomt som skal bebygges. Gjenboereiendom forstås som eiendom hvor kun en vei, gate, elv eller annet areal ligger imellom. Både eiere av bebygde og ubebygde eiendommer skal varsles.

NVE ber om en bekreftelse på at orienteringsbrevet er sendt ut med opplysning om dato for utsendelsen.

Orientering av systemansvarlig

NVE viser til forskrift om systemansvaret i kraftforsyningen. Konesjonæren plikter å informere systemansvarlig i tråd med kravene i gjeldende forskrift. Nye anlegg eller endringer i eksisterende anlegg kan ikke idriftsettes uten etter vedtak fra systemansvarlig. Plikten til å informere systemansvarlig gjelder også ved senere endringer av anlegget som ikke utløser behovet for ny anleggskonsesjon.

Om byggesaksbehandling

Anlegg for overføring og omforming av elektrisk energi er unntatt fra behandling etter plan og bygningsloven, jf. pbl. § 1-3. Bygg direkte tilknyttet den daglige driften av energianlegg skal derfor ikke byggesaksbehandles. NVE mener de aktuelle byggene faller inn under unntaket i § 1-3, og det skal derfor ikke byggesaksbehandles av kommunen. Aktuelle bygg skal likevel utformes i tråd med relevante krav i forskrift om tekniske krav til byggverk (FOR 2017-06-19-840). Konesjonæren er ansvarlig for at forskriftens krav etterfølges.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. fvl. kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Lisa Vedeld Hammer
seksjonssjef

Lars Hagvaag Seim
rådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: Anleggskonsesjon (NVE ref. 201200883-75)

Orientering av grunneiere/rettighetshavere, naboer og gjenboere (NVE ref. 201200883-80)

Kopi til:

BKK NETT AS

Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap (DSB) - Region Vest

Fylkesmannen i Vestland

GAUTE BONDHUS GARDSDRIFT v/GAUTE BONDHUS

HARDANGER ENERGI NETT AS

HAUGALAND KRAFT NETT AS

Hordaland fylkeskommune

KVINNHERRAD KOMMUNE

ROLF YNGVAR JENSSEN

Sverre Øvrehus